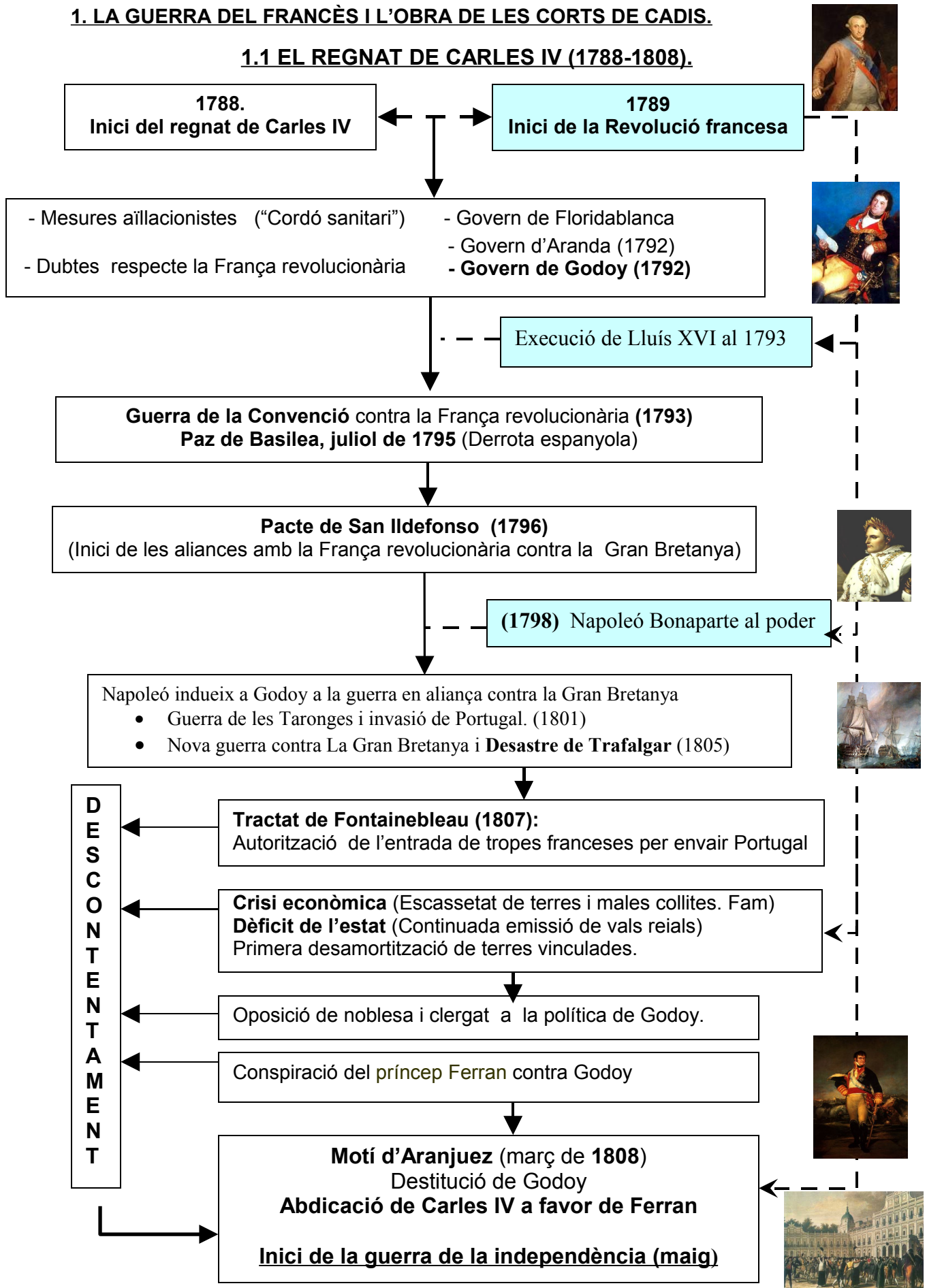

LA CRISI DE L'ANTIC REGIM: REVOLUCIÓ LIBERAL I REACCIÓ ABSOLUTISTA (1789-1833).

1. LA GUERRA DEL FRANCÈS I L'OBRA DE LES CORTS DE CADIS.

1.1 EL REGNAT DE CARLES IV (1788-1808).

1.2. LA GUERRA DE LA INDEPENDÈNCIA.

- **Motí d'Aranjuez.** (març de 808) { Abdicació de Carles IV.
Destitució de Godoy.

- **Abdicacions de Baiona.** (maig de 1808)

- **Aixecament popular a Madrid** (2 de maig de 1808) { Repressió a Madrid
Inici de la guerra.
Inici del procés revolucionari

• 1a Fase de la guerra. (1808)

- Insurgència popular { Móstoles, Sevilla, Valladolid, Oviedo, València, Saragossa, Cartagena, Girona
Pèrdua de poder de les institucions de la monarquia
Creació de juntes d'armament i defensa. ←
Junta suprema central governativa. ← ←

- Militarment. { L'exèrcit francès ocupà el país. (Murat)
Resistència popular en forma de **partides guerrilleres** i defensa de les ciutats.
Enfrontament armat i victòria de Castaños a **Bailen** (juliol 1808)

• 2a Fase de la guerra. (1808- 1812)

-Napoleó i "*la grande armée*" (250.000 homes) intervenen i dominen la Península (finals de 1808)

- Guerra de desgast { Partides guerrilleres (Espoz y Mina, "*el cura Merino*", "*el Empecinado*")
Resistència a les ciutats (Setges de Saragossa i Girona)

• 3a fase de la guerra (1812- 1814)

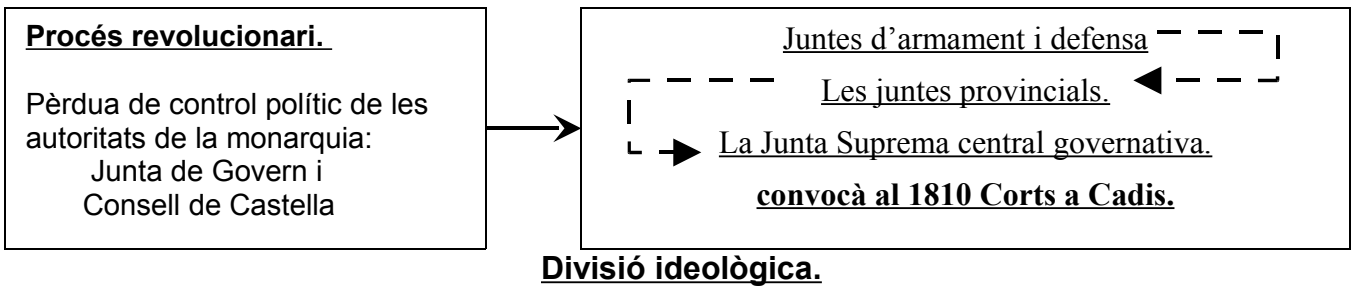
- Excessiu desplegament de l'exèrcit francès contínuament fetejat per la guerrilla.
- Napoleó retira tropes per les dificultats al front rus.
- Gran Bretanya (**Wellington**) intervé des de Portugal contra l'exèrcit francès. (1812)
- Victòria decisiva de Wellington a **Arapiles** (1812). Retirada Francesa de Madrid.
- Persecució dels francesos: Derrotats a **Vitòria** i a **San Marcial** (1813).

Napoleó i Ferran VII signen el tractat de Valençai. Retirada de l'exèrcit francès. (1814)

Ferran VII entra a Espanya per abolir la constitució i iniciar una reacció absolutista.

1.3. LES CORTS DE CADIS.

⊗ **Afrancesats:** il·lustrats reformistes, partidaris de la monarquia autoritària. (Estatut de Baiona)

Estatut de Baiona (Afrancesats) Carta atorgada per Napoleó. Primera "constitució" espanyola

⚖️ **Jovellanistes:** reformistes partidaris d'una constitució limitada i basada en la tradició.

⚖️ **Liberals:** partidaris de la sobirania nacional, constitucionalistes, unicameralistes.

⚖️ **Absolutistes:** partidaris del manteniment de l'antic règim i de la monarquia absoluta

Procedència dels diputats.

- Un delegat per cada 50.000 habitants.
- Refugiats a Cadis.
- Socialment: predomini del tercer estat.
- Ideològicament: majoria liberal il·lustrada.

Composició de les Corts.

Eclesiàstics. 97
Advocats: 60
Funcionaris públics: 55
Militars: 37
Nobles, comerciants, propietaris...:59

⚖️ **Components destacats:** - Muñoz Torrero, Jovellanos, C. de Toreno, Martínez de la Rosa...
- Creació de comissions preparatòries.

⚖️ **Caràcter de les corts:** {
- Caràcter constituent i per tant extraordinàries.
- Vot individual dels diputats (no per braços).
- Unicameral

⚖️ **La constitució de 1812:** (Promulgada el 19 de març de 1812. "La Pepa")

- Sobirania nacional.
- Monarquia constitucional com a règim polític.
- Divisió de poders (legislatiu: compartit entre corts i rei; executiu: el rei; judicial: els tribunals).
- Proclamació del catolicisme com a religió de l'Estat.
- Sufragi universal masculí indirecte.
- Igualtat dels ciutadans davant la llei.
- Supressió del règim senyorial.
- Reconeixement de drets bàsics: Premsa, impremta, expressió, vot...

⚖️ **Tasca legislativa de les corts de Cadis:**

- Extinció dels gremis
- Llibertat de comerç i circulació de productes.
- Expropiació dels béns dels convents.
- Abolició dels senyorius.
- Supressió de privilegis del clergat i de la noblesa.
- Llibertat de premsa i d'impremta.
- Abolició del tribunal de la Inquisició.

⚖️ **Vigència de la constitució:**

- Del 1812 al 1814 en què Ferran VII la declararà abolida, nul·la i sense efecte.
- Reimplantada al trienni liberals (1820/1823)

1.4. Conseqüències de la Guerra del Francès.

→ Agreujament del retard de la societat espanyola

- **Pèrdues demogràfiques:** {
 - Augment de la subalimentació i de les epidèmies.
 - Mortalitat: 500.000 espanyols; 200.000 francesos aproximadament.
 - Exili: 12.000 famílies d'afrancesats i liberals abandonen el país.
- **Pèrdues econòmiques:** {
 - Destrucció d'edificis, camps, fàbriques i comunicacions.
 - Accentuació del dèficit financer de la hisenda espanyola.
 - Cessament del comerç amb l'Amèrica espanyola.
- **Repercussions culturals:** {
 - Espoliació i destrucció del patrimoni històric i cultural.
 - Exili de molts d'intel·lectuals. (Goya)
- **Conseqüències polítiques:** {
 - Difusió de les idees liberals.
 - La Constitució de Cadis serà referent continuat del liberalisme esp.
 - Difusió d'un sentiment patriòtic espanyol.
 - Participació creixent dels militars a la política (pronunciaments).
 - Propagació de la dinàmica revolucionària a l'Amèrica espanyola

↓
🌐 **La independència de les colònies americanes:**

2.1 LA RESTAURACIÓ ABSOLUTISTA. (1814- 1820)

- **Ferran VII retorna a Espanya** (22 de març de 1814)

- Manifestacions d'estima i de suport popular.
- Recolzament dels sectors més conservadors del país: noblesa i clergat.
- Manifest dels Perses a favor del monarca (69 diputats absolutistes).
- Part de l'exèrcit s'ofereix al rei per fer un pronunciament (**Elio** a València).

A tota Europa s'imposa el retorn a l'absolutisme (**Congrés de Viena Santa Aliança**)

- **Cop d'estat del monarca**
(4 de maig de 1814)

- Abolició de la constitució: nul·la i sense efecte.
- Anul·lació dels decrets de les Corts de Cadis.
- Reimplantació de la Inquisició.
- Restabliment dels senyorius.
- Repressió implacable contra els liberals.

- **Principals problemes del regnat de Ferran VII.**

- **Crisi de la Hisenda de l'Estat.**

- Restabliment dels privilegis de la noblesa i el clergat.
- Guerra i emancipació de l'Amèrica espanyola.
- Corrupció i incompetència política.

- **Emancipació americana** 🌐

- 1810/1815. Formació de Junes i revoltes independentistes.
- 1815/1818. La reacció espanyola sotmeté els independentistes.
- 1818/1824. Victòries dels americans i encadenament d'independències.
- **Llibertadors:** Simón Bolívar, Hidalgo, José de San Martín.

- Reorganització dels liberals

- Descontentament generalitzat contra el monarca.
- Aparició de societats secretes liberals crítiques i conspiratives.
- Pronunciaments: (Espoz y Mina, 1814; Díaz Porlier, 1815; Lacy, 1817 el Triangle; **Riego, 1820**)

2.2. El trienni liberal o constitucional. (1820-1823)

- El gener de 1820 **Rafael Riego** donà un pronunciament en Cabezas de San Juan
- Proclamà la constitució de 1812 i inicià una marxa amb poques forces.
- Davant la passivitat de les autoritats, el pronunciament va ser secundat a diverses ciutats.
- Ferran VII proclamà la Constitució i convocà Corts. (març de 1820)

- Realitzacions:
- Desamortització eclesiàstica i limitació del delme..
 - Supressió de la vinculació de terres (comunals i nobiliàries)
 - Abolició del règim senyorial. (Propietat privada de la terra)
 - Reforma fiscal. (Impostos indirectes, contribució única sobre la terra)
 - Supressió dels gremis. (Llibertat d'oficis)
 - Abolició de la Inquisició. Supressió de les ordres monacals.
 - Creació de la Milícia Nacional i reorganització de l'exèrcit.
 - Ordenació del sistema educatiu (secularització)
 - Proclamació de drets i llibertats. Llibertat de premsa i impremta.

- Problemes:
- Base social limitada de suport al govern liberal.
 - Oposició radical dels sectors absolutistes (clergat, noblesa i part del camperolat).
 - Oposició del monarca a les mesures adoptades pels governs liberals.
 - Dificultats per resoldre els problemes de la Hisenda pública.
 - Acceleració del procés d'emancipació de les colònies americanes.
 - Context internacional favorable a l'absolutisme (Congrés de Viena i Santa Aliança).
 - Divisió dels liberals
 - Exaltats : ampliació de les llibertats públiques.
 - Moderats: entesa amb els absolutistes, prerrogatives al rei.

Fases del trienni liberal:

A) 1820/1822:

- **Govern dels liberals moderats** amb Martínez de la Rosa com a cap de govern.

Aixecaments absolutistes promoguts des de sectors eclesiàstics

- Insurrecció de la guàrdia reial
- Partides absolutistes
- **Regència d'Urgell (1822).**

B) 1822 /1823

- **Govern liberals exaltats** amb Evaristo San Miguel com a cap de govern.

- Radicalització de la política governamental liberal i augment de la resistència absolutista.
- ▶ - Ferran VII conspirà i reclamà l'auxili de la **Santa Aliança**.
- ▶ - Al Congrés de Verona (1822) es va decidir la intervenció francesa.
- ▶ - Un exèrcit francès (100.000 fills de Sant Lluís) envaí el país sense trobar grans resistències.
- ▶ - Reposició de Ferran com a monarca absolut i furiosa repressió contra els liberals.

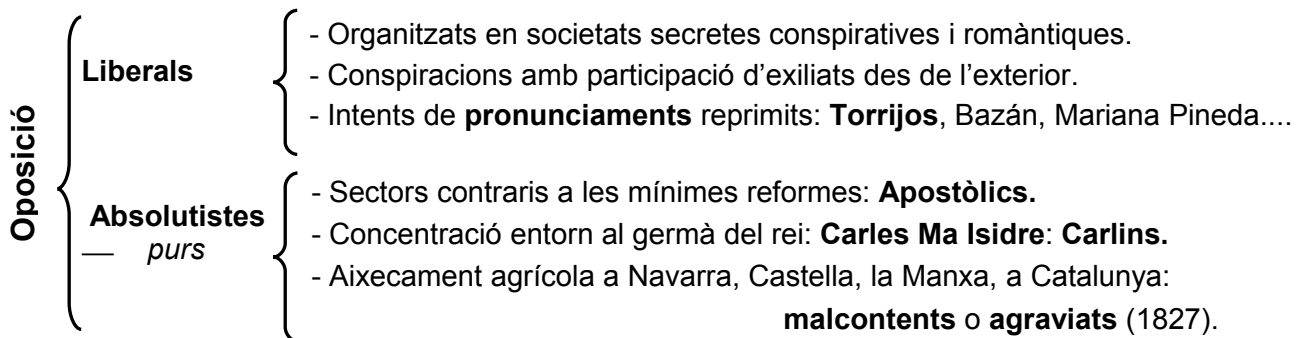
2.3. La segona restauració absolutista. Ominosa dècada. (1823/1833)

- Els cent mil fills de Sant Lluís (Santa Aliança) entren a Espanya sense trobar grans resistències.
- Reposició de Ferran com a monarca absolut.
- Supressió dels Ajuntaments constitucionals.
- Supressió de la Milícia Nacional i creació dels Voluntaris Reials
- Derogació de la Constitució i de les llibertats públiques.
- Dura repressió contra els liberals i exili cap a Amèrica i Europa.

La situació econòmica i social desesperada aconsellen certes reformes:

- Realitzacions de l'absolutisme moderat o reformista:

- Reformes administratives i econòmiques amb ministres com **Cea Bermúdez**.
- Repressió política i manteniment de l'ordre per part de la policia dirigida pel ministre Calomadre.
- La Inquisició ja no serà restablerta, però persistí la censura
- Incentivació proteccionista de la producció agrícola, minera (Marbella) i tèxtil a Catalunya
- Primers intents de presentació de pressupost per racionalitzar l'Hisenda, Borsa de Madrid.

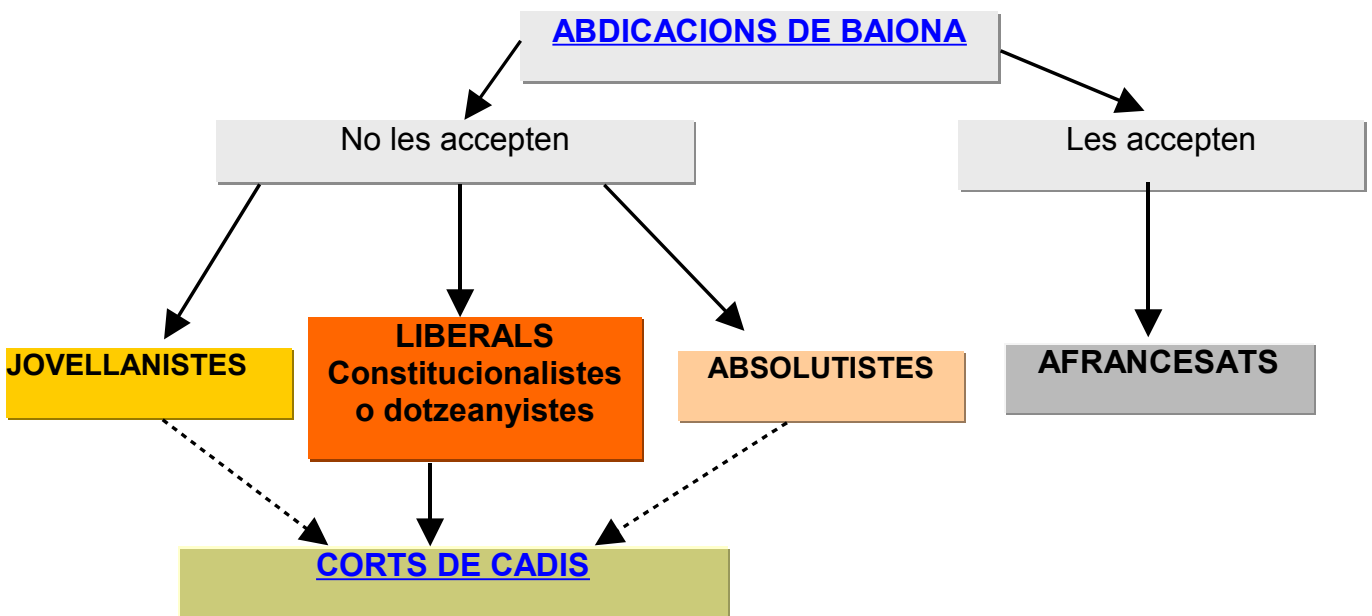
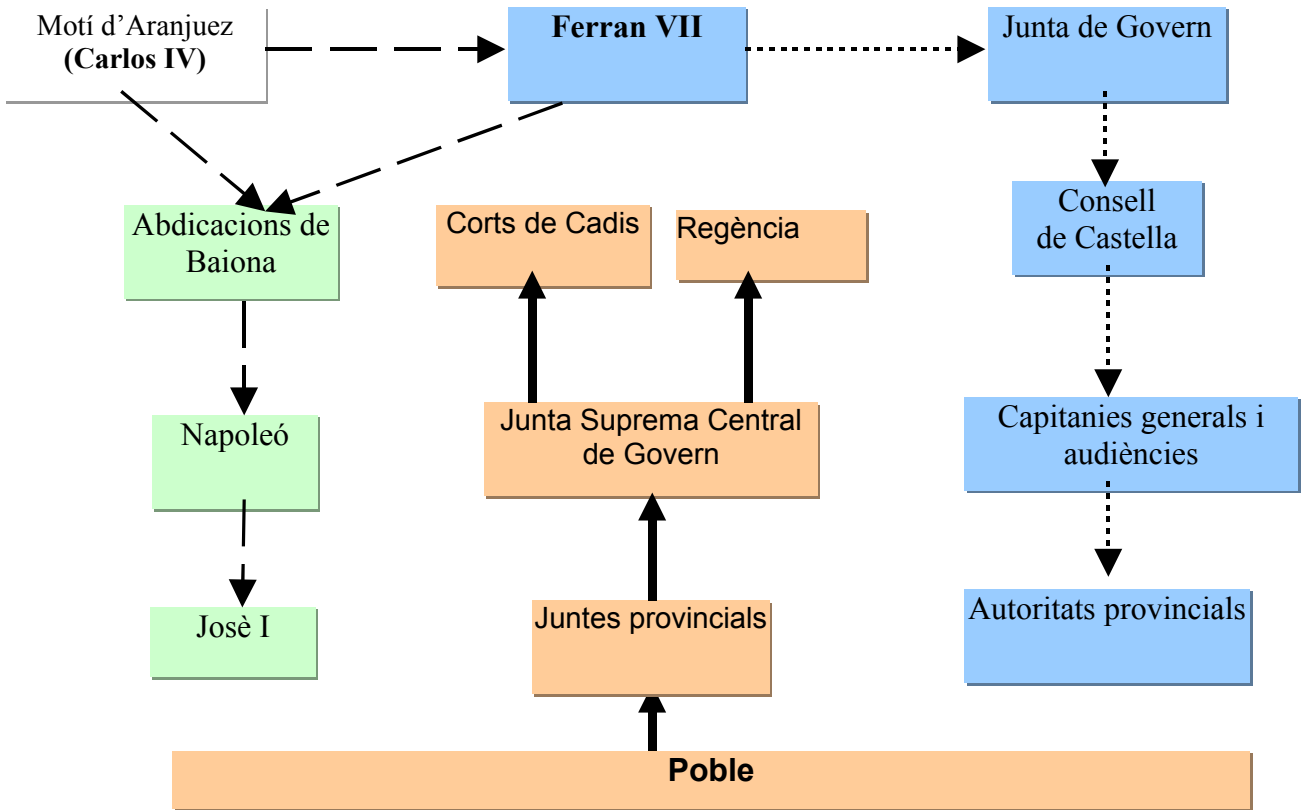
LA QÜESTIÓ SUCCESSÒRIA.

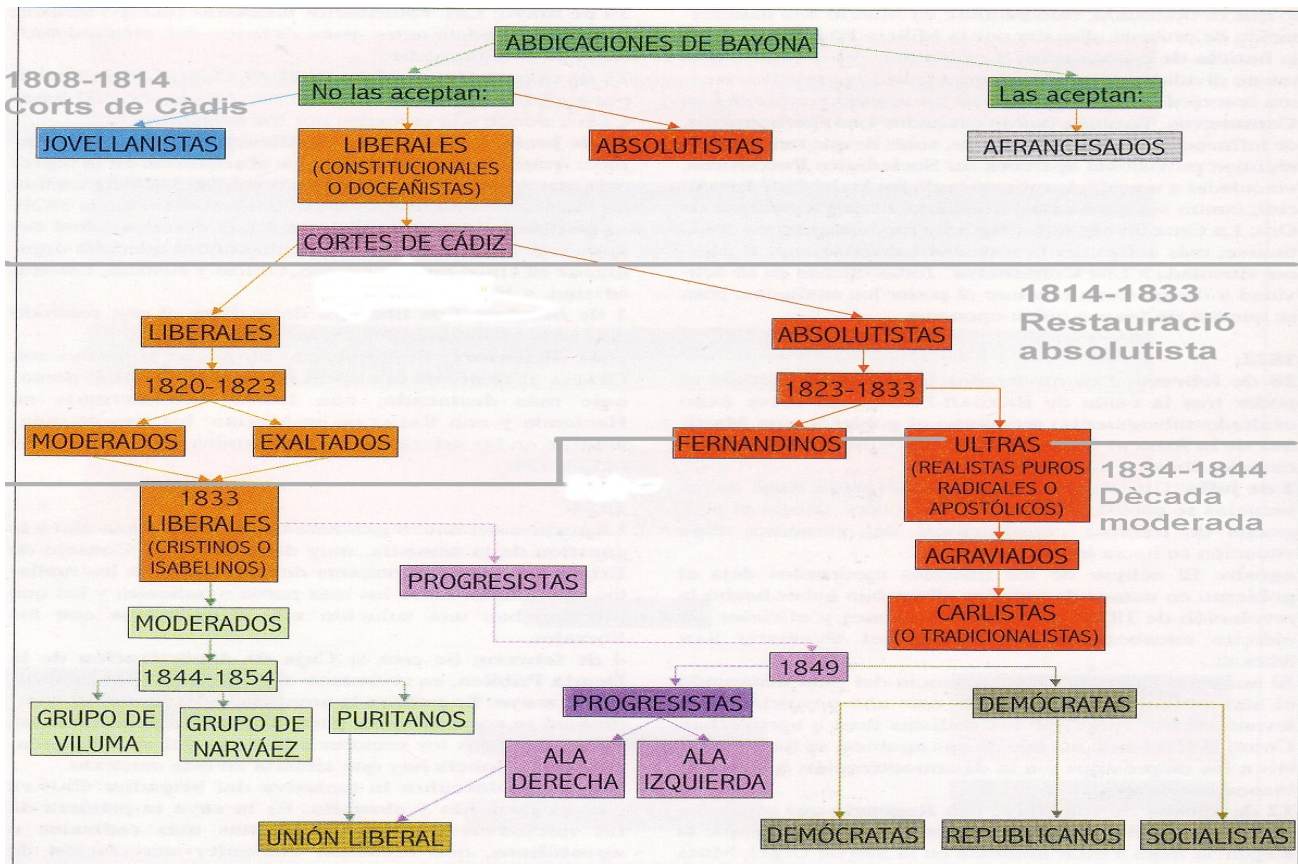
- Antecedents legals**
- Felip V adoptà la **Llei Sàlica** abolint la "Ley de Partida".
 - Carles IV promulgà la **Pragmàtica Sanció** que anul·là la Llei Sàlica (1789)
 - Ferran VII (1830) publicà la **Pragmàtica Sanció**.

- Problema successori**
- Tres matrimonis sense descendència.
 - Quart matrimoni amb Maria Cristina. Al 1830 neix Isabel amb possibilitats de regnar.

- Fets:**
- Apostòlics i altres aposten pels drets de Carles Maria Isidre i preparen l'aixecament.
 - Maria Cristina defensà els drets d'Isabel aproximant-se als liberals.
 - El 1832 Ferran malalt, els absolutistes forcen l'anul·lació de la Pr. Sanció (La Granja)
 - Recuperació del rei i restabliment de la Pragmàtica Sanció
 - El 1833 mort el rei {
 - Regència de Maria Cristina.
 - Insurrecció Carlina.

CRONOLOGIA HISTÒRICA. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM.

1788	Mort de Carles III. Inici del regnat de Carles IV
1789	Inici de la revolució francesa.
1789/1791	Pànic de Floridablanca.
1792	Godoy es anomenat primer ministre: " Privanza " de Godoy
1793	Guerra contra la França revolucionaria: Guerra de la convenció
1795	Pau de Basilea, entre França i Espanya
1796	Tractat de San Ildefonso: Aliança francesa i espanyola contra Anglaterra
1804	Guerra de les Taronjes contra Portugal.
1805	Desastre naval de Trafalgar
1807	Tractat de Fontainebleau (Repartiment de Portugal). Entrada de tropes franceses per l'ocupació de Portugal. Conspiració frustrada de Ferran.
1808 març -maig	Motí d'Aranjuez. Abdicació de Carles IV Insurrecció popular a Madrid contra l'ocupació francesa. Comença la Guerra de la independència Abdicacions de Baiona i Constitució de Baiona. Formació revolucionaria de juntes de defensa i de la Junta Central Suprema.
1810	Napoleó controla la pràctica totalitat del territori peninsular Reunió de les corts de Cadis.
1812	Proclamació de la Constitució de Cadis.
1814	Fi de la guerra de la independència. Restauració de l'absolutisme. Abolicció de la constitució de 1812
1820	Pronunciament de Riego en Cabezas de San Juan. Es torna a proclamar la constitució de 1812
1820-1823	Trienni constitucional
1823	Retorn a l'absolutisme. Intervenció del cent mil fills de sant Lluís. Repressió dels lliberals
1821-1823	Procés definitiu d'emancipació de les colònies americanes.
1833	Mort de Ferran VII